

Sukututkimuspäivän avaus 13.1.1996

Hyvät sukututkijat ja sukututkimuksen ystävät, naiset ja herrat !

Tervetuloa viettämään talvista Nuutin-päivää yhteisen harrastuksen parissa. Vuotuinen sukututkimuspäivämme on jo neljästoista, joten lieene oikeutettua nimittää tapahtumaa perinteiseksi sukututkijoiden toimintavuoden avaukseksi. Tarkoituksena on saattaa yhteen sukututkimuksesta ja kotiseudun historiasta kiinnostuneet, esitellä tutkimusten tuloksia ja tutkimusmenetelmiä sekä tarjota niin vanhoille kuin uusillekin tutkijoille tilaisuus hyödylliseen kokemusten vaihtoon.

Sali näyttää taas olevan lähes täynnä, mikä osoittaa sukututkimusharrastuksen jatkuvaa suosiota. Sama on nähtävissä seuramme jäsenilloissa vanhalla kirjastotalolla joka toisena tiistaina. Sukututkimusta tai yleisemmin kotiseudun menneisyyttä valaisevat esitelmät ilmeisesti kiinnostavat. Mieli tekee myös tavata saman harrastuksen parissa puuhailevia.

Veikkaanpa, että suurin osa tässä salissa olevista sukututkijoista kuuluu siihen tutkijoiden joukkoon, joka etsii omia esivanhempiaan ja selvittelee heidän kohtaloitaan. Tavoitteena on saada selville se menneisyyden henkilöjoukko, jonka perintötekijät yhdistyvät tutkijassa itsessään. Sitkeälle puurtajalle siinä riittääkin puuhaa vaikka loppuiksi, koska henkilömäärä kasvaa kaksinkertaiseksi jokaisessa sukupolvesta. Jos onnistuisimme kokoamaan 15 sukupolven täyden esipolvitaulun, siinä olisi noin 130 000 nimeä, joista 65 000 viimeisellä rivillä. Työ on sitä hitaampaa, vaikeampaa ja ehkäpä samalla mielenkiintoisempaa mitä kauemmaksi historiaan mennään.

Osa teistä on sellaisia, jotka ovat itse tai yhdesä sukulaisten kanssa valinneet esivanhempien joukosta yhden pariskunnan kantahenkilöiksi ja ryhtyneet selvittämään näiden jälkipolvia. Tavoitteena on koota se henkilöjoukko, jolla on kanta-
vanhempien perintötekijöitä. Tuloksena on heistä polveutuvat sukulaiset esittelevä luettelo, joka usein julkaistaan sukukirjana.

Siinä vaiheessa kun uusien esivanhempien löytäminen on käynyt turhauttavan epävarmaksi tai

silloin kun sukukirjan aineisto on tyydyttävästi koossa, jotkut tutkijoista lopettavat aktiivisen tutkimisen tai ainakin vähentävät sitä. Moni kuitenkin on joutunut jo omia esivanhempiaan etsiessään elävän historian ja tutkimustyön pauloihin niin ettei voi eikä haluakaan irtautua siitä. Heillä ei enää ole kohteena välttämättä oma suku, vaan mikä tahansa muu suku, jonkin paikkakunnan, kylän tai talon historia, jokin maamme historian värikäs vaihe, tietyn ajan sotilaat tai jonkin ammatin harjoittajat. Oman suvun tutkijoista on tullut yleisemminkin historian tai sukujen tutkijoita.

Minäkin tunnustan kuuluvani viimeksi mainittuun ryhmään, jolle tutkimisesta on vähitellen tullut itseisarvo. Ei mikään ole sen hauskeempaa kuin käydä käsiksi uuteen sukuun uudella paikkakunnalla, lukea läänien, kaupunkien ja pitäjien historioita, tutkia kartoja, selata kirkonkirjoja, henkikirjoja ja sotilasruullia ja vähitellen koota hajatiedot yhtenäiseksi tekstiksi. Omista esivanhemmistani kannan nykyään mukanani tai mielessäni vain "puutelistaa", luetteloa sellaisista eri esipolvihaarojen päätehenkilöistä, joiden vanhemmat ovat jääneet pimentoon, mutta joiden juuret olisi mukava saada joskus selville. Silloin tällöin näin käykin.

Tässä yhteydessä en malta olla kertomatta erästä pienestä sivutuotteesta omista tutkimuksistani. Jo vuosien ajan olen valmisteellut yllätyksenä tai joskus etukäteen sovittuna ystäville esipolvitauluja 50-, 60- tai 70-vuotislahjaksi tai joululahjaksi, yleensä 4-6 täyttä sukupolvea sellaisin elämäkertatiedoin kuin kohtuullisella väivannäöllä on saatavissa. Poikkeuksesta lahjat näyttävät olleen saajille yhtä mieluisia kuin antajallekin. Joissakin tapauksissa taulu on antanut saajalleen tai jollekin hänen lähisukulaiselleen virikkeen ryhtyä itse sukututkijaksi täydentämään taulun tietoja.

.....

Totuttuun tapaan päivämme anti on kaksiosainen. Alahalliin on koottu näyttely, jossa niin sukututkimusyhdistykset kuin sukuseurat ja yksittäiset tutkijatkin esittelevät saavutuksiaan. Sieltä

saa hyviä vihjeitä tutkimustyön eri vaiheisiin lähdeaineistosta tulostukseen saakka.

Päivän toisena vaiheena on nyt alkava esitelmäsarja. Jälleen olemme onnistuneet saamaan alustajiksi kolme tunnustettua asiantuntijaa:

1. Jokainen esivanhempiansa etsinnässä 1500-luvulle päässyt on epätoivoisesti ja usein tuloksetta pyöritellyt isäntä-, vero- tai asutusluetteloita yrittäessään luoda kuvaa senaikaisesta elinyhteisöstä tai koettaessaan löytää varmoja esi-isiä. Yhteiskuntatieteiden maisteri **Risto Astikainen** voi olla varma siitä, että me kuuntelemme suurella mielenkiinnolla hänen esitystään 400 vuotta sitten eläneiden esi-isiemme myyteistä ja todellisuudesta.

2. Ehkäpä vielä läheisempi ainakin jälkipolvi- tauluja kokoaville on seuraava aiheemme. Sukututkija on aina mielissään, kun hän löytää syntymä-, vihki- ja kuolinpäivämäärien lisäksi muita tietoja, jotka kertovat henkilön luonteesta, saavutuksista, toiminnasta tai elämänurasta. Riitelevistä tai muuten pahantapaisista esi-isistä on merkin- töjä tuomiokirjoissa, ripityskirjoissa ja pappien reunamerkinnoissa, mutta mistäpä lisätiedot nuhteettomista kunnon kansalaisista. Tätä valaissee seuraava aiheemme matrikkeleiden käytöstä su- kututkimuksessa. Asian alustajaksi olemme saaneet järjestäytyneen sukututkimuksen kärke- miehen ja tunnetun arkistoasiantuntijan, Suomen Su- kututkimusseuran puheenjohtajan fil. tri **Veli-Matti Aution**.

3. Kolmas aiheemme koskee asiaa, jota on usein toivottu seuramme kokousten ohjelmaan: Mitä kuva kertoo suvusta? En tiedä, miltä kannalta

asiantuntijamme kysymystä lähestyy, mutta en kuitenkaan malta olla toteamatta, että minulla niinkuin lukuisilla muillakin on kotona muutamia perittyjä valokuvakansioita ja kenkälaatikoita täynnä kuvia tuntemattomista maisemista ja rakennuksista tai pyntättyinä poseeraavista naisista, kovakauluksisista miehistä tai juhla-asuun pue- tuista lapsista. Nämä kuvat kertovat suvustani ainakin sen, että huolimatonta ja jälkipolvista välittämätöntä väkeä olivat, kun eivät merkinneet muistiin, koska mikäkin kuva on otettu ja ketä tai mitä se esittää. Siksi seuraan erityisellä mielen- kiinnolla asiantuntijamme fil.lis. **Hannu Sinisalon** vastausta kysymykseen: Mitä kuva kertoo suvusta?

Tampereen seudun sukututkimusseura pyrkii täydentämään henkilöhistorian osalta sitä arvo- kasta työtä, mitä mm. Tampere-seura, historiallinen seura, kaupungin arkisto ja museot tekevät kaupungin perinteiden ja historian säilyttämiseksi jälkipolville. Olemme erittäin iloisia siitä, että myös Tampereen kaupungin hallinnossa on ha- vaittu seuramme merkitys kaupungin historian elävöittäjänä. Sitä osoittaa kaupungin kulttuuri- toimistolta tämänkin tilaisuuden järjestämiseen saatu arvokas taloudellinen tuki. Annamme mie- llemme päivän ensimmäisen ohjelmapuheen- vuoron apulaiskaupunginjohtaja **Lasse Eskoselle**, joka on ystävällisesti lupautunut tuomaan tilai- suuteen kaupungin tervehdyksen.

Hyvät naiset ja herrat!

Julistan sukututkimuspäivämme avatuksi. ☐